

UMEM Beceri'10 Projesi'yle üretim ve istihdama katkı sağlıyoruz...

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU

TOBB Başkanı

Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği
(Eurochambres) Başkan Yardımcısı

İslam Ticaret ve Sanayi Odası (İCCI) Başkan Yardımcısı
baskanlik@tobb.org.tr

Türkiye'de istihdam sorununun altında yatan en önemli sebeplerden biri olan "mesleksizlik" nedeniyle firmalar da yaşanan kaliteli eleman bulma sıkıntısının önüne geçmek, hem de işsizlik oranını azaltmak amacıyla başlatılan **Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezleri Beceri'10 Projesi ilk 6 ayını doldurdu.** UMEM Beceri'10 kapsamında şu ana kadar 81 ilde 22 bin kişinin eğitim göreceği 1346 kurs açıldı. Eğitime başlayan 1052 kursta 15 binden fazla kişi eğitim görüyor.

Türkiye’de bugüne kadar hayata geçirilmiş olan en büyük meslek edindirme projesi olan Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezleri (UMEM) projesinde ilk 6 ayı doldurduk. Kısaca Beceri’10 olarak bilinen ve aynı zamanda Türkiye’deki en büyük kamu-özel sektör işbirliği olan bu girişimi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Türkiye İş Kurumu ile birlikte başlatmıştık.

Beceri’10, bir meslek edindirme projesi olduğu gibi aynı zamanda bir rekabetçilik projesidir. Nitelikleri yetersiz olan ya da teknolojik değişimler sonucu nitelikleri manasını yitiren işsizlerimiz için iş bulma umududur. Nitelikli insan kaynağı bulamadığı için verimsiz çalışan şirketlerimiz açısından ise rekabet gücü kazanma umududur.

1980 sonrasında tarımdan sanayi ve hizmetlere geçiş, köyden kente göç, düşük teknolojiden orta teknolojiye üretime geçiş ve hizmet sektöründe yeniden yapılanma ve ölçek ekonomisine geçiş gibi etkenlerle Türkiye önemli bir ekonomik dönüşüm yaşadı. Bununla birlikte bu etkenler bir beceri uyumsuzluğuna da sebep oldu. Her yıl çalışma çağına giren 800 bin genç ve demografik değişimin fırsata dönüştürülmesi gereği, kapsamlı bir meslek eğitimi projesinin uygulanmasını zorunlu kılmıştır.

Bu amaçla başlattığımız Beceri’10 projesi kapsamında 81 ilde 122 meslek lisesine yaklaşık 90 milyon liralık makine teçhizat yatırımı yapıldı. Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı 2 binden fazla meslek öğretmenine yeni teknolojilere yönelik eğitimler verildi.

TEPAV ve TOBB ETÜ tarafından bir ilk gerçekleştirildi ve Türkiye’nin istihdamının % 80’ini oluşturan 19 ilde mesleki eğitim ihtiyaç analizleri yapıldı. Firmaların elemanlarına ilişkin ihtiyaçları ve stajyer talepleri tespit edildi. 19 ilde odak grup toplantıları düzenlenerek analiz sonuçları kamuoyu ile paylaşıldı. Yapılan toplantılarda yüzlerce sanayici ile işgücü piyasasının sorunları görüşüldü.

Reel sektörün asli temsil mekanizmaları olan ticaret ve sanayi odalarımızın sisteme dâhil edilmesiyle, işverenler de mesleki eğitim sisteminin bir parçası haline gelmeye başladı. Böylece kursların işverenlerin talepleri doğrultusunda açılması sağlandı. İşverenler, kurs müfredatları oluştururken görüş bildirebilir konuma geldiler, kursiyer seçim süreçlerine katılabilir ve tecrübeli ustabaşlarını ve mühendislerini kurslara eğitmen olarak gönderebilir. Uygun şartlar olduğu takdirde kurslar firma bünyesinde de açılabilir.

Yapılan bu uygulamalar Türkiye’nin sanayi politikasıyla uyum-

lu bir istihdam politikası geliştirilmesine yardım edecek. Aynı zamanda aktif işgücü politikalarının başarılı bir şekilde yürütülmesi için hem merkezde hem de yerelde kapasite inşası sağlanacak.

Saha araştırması, Eylül-Aralık 2010 tarihi aralığında yapıldı. Mesleki eğitim ihtiyaç analizinde 19 ilde büyük bir çoğunluğu sanayici 5 bin firmayla yüz yüze görüşme ve analizler sonucunda çarpıcı veriler elde edildi. Örneğin firmaların % 30’u çalışanlarının sahip olduğu mesleki becerilerin beklentilerini karşılamadığını ifade ediyor. Firmaların sadece % 20’si işe aldıkları yeni mezunların görevlerine hazırlıklı olduğunu düşünüyor. En çok aranan mesleklerde beceri uyumsuzluğu sorunu karşımıza çıkıyor. Bir başka deyişle şirketlerin ihtiyaç duyduğu, büyüme potansiyeline sahip mesleklerde nitelikli eleman sıkıntısı daha fazla.

Bu çalışmalara ek olarak, 81 ilde faaliyet gösteren firmalar, nitelikli eleman ihtiyaçlarını TOBB tarafından geliştirilen bilgi sistemine online olarak girebiliyor. Bugüne kadar yaklaşık 4 bin firma, 42 bin civarında stajyer istihdam etmek üzere talepte bulundu.

Teorik ve işbaşı (staj) eğitimden oluşan kurslar en fazla 6 ay sürmekte olup, kursların özelliğine göre bu süre daha da kısalabiliyor. Kurs boyunca kursiyerlere günlük 15 lira ödeniyor. Aynı zamanda kursiyerler genel sağlık sigortasından yararlanabilmekte. Teorik ve işbaşı eğitimini başarı ile bitiren kursiyerleri istihdam eden firmalar ise 42 aya varan sigorta primi iş-

veren payı muafiyetinden yararlanacak.

UMEM Beceri’10 kapsamında şuana kadar 81 ilde 22 bin kişinin eğitim göreceği 1346 kurs açıldı. Eğitime başlayan 1052 kursta 15 binden fazla kişi eğitim görüyor. Teorik ve işbaşı eğitimini tamamlayan kursların bulunduğu illerden Kocaeli Gebze, Nevşehir, Eskişehir, Tekirdağ Çorlu ve Çerkezköy, İstanbul, İzmir, Balıkesir ve Konya’da ilk istihdamlar gerçekleşti, 1400’den fazla işsiz vatandaşımız işe başladı.

İş arayanlar beceri10.org.tr adresinden illerinde açılan kurslara başvuru yapabilir ya da illerinde daha sonra açılacak diğer kurslar için ön başvuruda bulunabilir. İşverenler ise ihtiyaç duydukları eleman taleplerini illerinde bulunan ticaret ve sanayi odalarına ya da beceri10.org.tr adresine bildirebilir. Projeye ilgili detaylı bilgi almak isteyenler proje web sayfasını ziyaret edebilir ya da 444 86 36 Beceri’10 çağrı merkezini arayabilir.

81 ilde faaliyet gösteren firmalar, nitelikli eleman ihtiyaçlarını TOBB tarafından geliştirilen bilgi sistemine online olarak girebiliyor. Bugüne kadar yaklaşık 4 bin firma, 42 bin civarında stajyer istihdam etmek üzere talepte bulundu.